

AKKREDITERINGS- RAPPORT

**Vedtak om betinget akkreditering av
fagskoleutdanningen Hovslager for økt
prestasjon, helse og velferd**

STIFTELSEN NORSK HESTESENTER

2023

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no

NOKUT er sertifisert
som miljøfyrtårn

Institusjon	STIFTELSEN NORSK HESTESENTER
Sakkyndige	Ingrid Marie Aarre, Olga Gjerald, Thomas Digervold, Randi Frellumstad, Airina Kallmyr-Mack og Sverre Smevik
Dato for vedtak	05.07.2023
NOKUTs saksnummer	22/01775

Hva søknaden gjelder

STIFTELSEN NORSK HESTESENTER (organisasjonsnummer 963939507) søkte NOKUT 10.02.2022 om akkreditering av *Hovslager for økt prestasjon, helse og velferd* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er på 60 studiepoeng.

Søknaden gjelder for utdanningssted Stiftelsen Norsk Hestesenter.

Innhold

1 Vedtak	5
1.1 Dere kan klage på vedtaket	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning	7
2.1 Utdanningens navn.....	7
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur.....	8
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet.....	10
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse, omfang, og nivå	13
2.5 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler	17
2.6 Opptakskrav.....	17
2.7 Politiattest	19
2.8 Skikkethetsvurdering	21
2.9 Fagmiljø	23
2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt	23
2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt.....	26
2.10 Sensorer og praksisveiledere.....	29
2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse	29
2.10.2 Sensorenes kompetanse.....	29
Vedlegg: Sakkyndige.....	32

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Hovslager for økt prestasjon, helse og velferd*, 60 studiepoeng, nettbasert med samlinger, ved STIFTELSEN NORSK HESTESENTER, er delvis oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor utdanningen med vilkår om at dere retter opp i manglene som er påpekt i rapporten.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

Dere må endre rangeringen slik at søkere ikke får ekstrapoeng for mesterbrev.

- Fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt

Dere må fjerne kravet om politiattest for opptak til utdanningen.

- Fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt

Dere kan ikke foreta skikkethetsvurderinger av studentene.

Utdanningen kan starte opp når dere har utført de nødvendige endringene.

NOKUT akkrediterer alle fagskoleutdanninger, med unntak av fagskoleutdanninger innen akkrediterte fagområder, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5 og forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) §§ 47 og 48.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok 10.02.2022.

Vedtaket gjelder for utdanningssted Stiftelsen Norsk Hestesenter.

1.1 Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak - § 28
- Klagefrist - § 29
- Innholdet i klagen og hvem det skal rettes til - § 32
- Klageinstans - §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig - § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken - § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

Dere må starte opp utdanningen innen tre år

Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdatoen. Dere må starte opp utdanningen innen tre år fra vedtaksdatoen. Dersom dere ikke har startet opp utdanningen innen tre år, vil akkrediteringen falle bort, jf. fagskoleforskriften § 52.

Dere må melde fra om noen type endringer i den akkrediterte utdanningen

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 lister opp endringer som er meldepliktige. Dersom dere vil gjøre meldepliktige endringer i den akkrediterte utdanningen, må dere melde fra til NOKUT før dere gjennomfører endringen. NOKUT vurderer om endringene gjør det nødvendig å søke om ny akkreditering.

Dere kan velge om dere vil tilby utdanningen på heltid eller deltid

Dersom utdanningen er akkreditert som heltidsutdanning, kan dere også tilby den som deltidsutdanning uten å melde fra til NOKUT. På samme måte kan dere tilby en akkreditert

deltidsutdanning som heltidsutdanning. Begge disse endringene forutsetter at dere følger samme utdanningsform, og at utdanningen ellers er i samsvar med akkrediteringen og kravene til fagskoleutdanning.

Dere må rapportere til Statistisk sentralbyrå og DBH Fagskolestatistikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil tildele denne utdanningen en NUS-kode. Dere skal bruke koden når dere rapporterer om utdanningen til SSB og til DBH Fagskolestatistikk.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a

"Utdanningen skal ha et dekkende navn."

Kravet er at utdanningen skal ha et "dekkende navn". Ordlyden i "dekkende navn" tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen. Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet "fagskoleutdanning" eller henviser til antall studiepoeng utdanningen er på. Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med og speile utdanningens læringsutbytte. Utdanningens navn må være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. Det betyr at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden navnet *Hovslager for økt prestasjon, helse og velferd*.

Målgruppen for studiet er hovslagere med fagbrev eller realkompetanse, som har ønske og ambisjoner om kompetanseheving. Dere oppgir at kravet til kompetanse hos hovslagere er økende. Dere anslår at det er behov for omtrent 2000 hovslagere på heltid, og oppgir at kvaliteten på hovslagere er varierende. Dere ønsker, i samarbeid med Norges Hovslagerforening, å tilby en yrkesrettet, fleksibel utdanning som hever kvaliteten på arbeidet hovslagere gjør, og som imøtekommer behovet for kvalifiserte hovslagere i samfunnet. Utdanningen skal fremme kvaliteten og kvantiteten på hovslagere i landet.

Dere oppgir at yrkeslivet ønsker et tilsvarende utdanningstilbud i Norge som den internasjonale utdanningen "Fellowship Worshipful Company of Farriers" (FWCF) i England, og har inngått samarbeid med hovslagere med denne utdanningen.

Dere oppgir videre at det i dag ikke finnes en hovslagerutdanning på høyere nivå enn videregående, og at det ikke er noen restriksjoner på hvem som kan kalle seg hovslager og utøve yrket i Norge. Dere oppgir at det i Sverige og Danmark nå blir godkjenningsordninger hvor formell utdanning er påkrevd, og godkjente hovslagere blir underlagt lov om dyrehelsepersonell.

Vurdering

Vår vurdering er at navnet er presist, og at det er dekkende for innholdet i utdanningen slik det kommer frem i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen og emnene i utdanningen.

Vi vurderer at tillegget "for økt prestasjon, helse og velferd" bidrar til å sikre at utdanningen står på egne ben i forhold til fagbrevet hovslager.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b

"Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet."

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er "egnet" til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av "egnet" tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte. De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen. For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til det som fremgår av vedlegget "Utdanningensfaginnholdogstruktur". Utdanningen er bygget opp av åtte emner:

- Hestehold og regelverk (5 studiepoeng)
- Anatomi, fysiologi og biomekanikk (10 studiepoeng)
- Føll, unghester og beinstillingsavvik (5 studiepoeng)
- Patologi og halthet (10 studiepoeng)
- Diagnostikk (3 studiepoeng)
- Praktisk skoing og smiing (20 studiepoeng)
- Verktøy og materialer (2 studiepoeng)
- Hovslagervirksomhet (5 studiepoeng)

Vi gjengir ikke beskrivelsen av temaene under de ulike emnene her, men viser til temaene som fremgår av vedlegget "Utdanningsensfaginnhold og struktur".

Vurdering

Vår vurdering er at dere har delt opp utdanningen i emner som samsvarer med hovedinnholdet i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen. Emnene har navn og et omfang (antall studiepoeng) som reflekterer temaene i emnene.

Emnene og temaene dekker innholdet som den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen angir.

Anbefaling

Emne 3 og 4 inneholder en fornuftig vekting mellom føll (unghest) og voksen hest. Dette fagområdet er også tett knyttet til veterinærmedisin. Selv om kommunikasjon er nevnt under hovslagervirksomhet, anbefaler vi at disse emnene legger mer vekt på tverrfaglig samarbeid mellom veterinær og hovslager.

Når det gjelder emne 5, anbefaler vi et mer tydelig fokus i temapunkt 4 om røntgen av hov og forståelse av hvordan utføring av ulike målinger knyttet til hovbalanse, forfangenhet med mer som oftest gjennomføres, og hvordan disse kan anvendes i praksis til hjelp ved verking av hov og bruk av ulike beslag og materialer. Noe av dette kan også ivaretas i temapunkt 6 (journaler og epikriser). Terminologi ved utføring av røntgendiagnostikk av hoven vil også være veldig relevant. Dette anser vi som nyttig for å oppfylle følgende læringsutbytte: "kan samarbeide med veterinær, lese og nyttiggjøre seg av journal, bilder og diagnostikk fra veterinær".

Emne 8 kunne med fordel inneholde et punkt om evidensbasert kunnskap i fagfeltet, for eksempel en innføring i å nyttiggjøre seg relevante fag- og forskningsartikler, og anvendelse av kildekritikk. Dette anbefaler vi at dere inkluderer i dette emnet og i læringsutbyttebeskrivelsene. Hovslageryrket har tradisjonelt vært preget av mye taus kunnskap som overføres, men internasjonalt er det et økende fokus på forskning og anvendelse av evidensbasert kunnskap innen hovslagerfeltet (eksempler på dette: «Evidence-based farriery – does it exist?» og «Bringing the Hoof to Scientific Research»). Dette vil kunne gi studentene verktøy som behøves for å holde seg oppdatert på ny og relevant fagkunnskap også etter endt utdanning. Dette tilskuddet vil bidra til å dekke følgende læringsutbytte under generell kompetanse: "Kandidaten kan reflektere over hovslagerens rolle i videreformidling av håndbåren kunnskap". Dette læringsutbyttet anser vi imidlertid som delvis dekket av temapunktene "Opplæringsbedrift" og "Hovslagerfagets historie".

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt

"Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt."

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet. Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanninger skal svare til behov i arbeidsmarkedet. Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Samarbeidspartnerne må være relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. Fagskolen må i søknaden vise at de har planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet. Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere oppgir at dere har inngått et formelt samarbeid med Norges Hovslagerforening, og at dere til sammen har god kontakt med næringen og kjenner behovene til yrkesutøvere og hesteeiere godt. Representanter for Norges Hovslagerforening har samarbeidet med faglig ansvarlig om utformingen av læringsutbyttebeskrivelsene og utdanningens innhold og struktur. Dere oppgir videre at dere har lagt frem og drøftet læringsutbyttebeskrivelsene på et åpent teams-møte med bransjen. Dere vil legge opp selve utdanningsløpet i samarbeid med yrkesaktører og Norges Hovslagerforening, slik at det blir tilrettelagt for at hovslagere kan kombinere utdanningen med utøvelsen av yrket.

Norsk Hestesenter har et utdanningsråd som er fagskolens rådgivende fagorgan for styret når det gjelder opplæring og utdanning, med representanter fra større fagskoler, Hest og Helse, Norges Rytterforbund og Det Norske Travselskap, som vil bidra i arbeidet med utviklingen av utdanningen. Videre vil opplæringskontoret for heste- og hovslagerfaget på Norsk Hestesenter bidra med sin kompetanse.

Dere oppgir videre at dere har inngått et samarbeid med Jay Tovey, som har tittelen FWCF (Fellowship Worshipful Company of Farriers), som er en hovslagertittel i England på nivå 6 i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket. Dere opplyser om at Tovey er tilknyttet Farriery Tuition, som tilbyr kurs som forbereder hovslagere på å avlegge eksamen i regi av Worshipful Company of

Farriers. Dere oppgir at Tovey vil stå for mye av undervisningen som omhandler den praktiske delen av skoing, smiing og tilpasning av høver. Dere vil samarbeide med Farriery Tuition inntil dere har opparbeidet nødvendig kompetanse nasjonalt og kan videreutvikle utdanningen med norske aktører.

Videre oppgir dere at dere vil samarbeide med veterinærer, leverandører, NMBU og utdanningsinstitusjoner i andre land for å sikre at studiet er tilpasset behovet yrkesutøverne møter i hverdagen.

Dere oppgir at samarbeidet med Norges Hovslagerforening vil være varig, for å sikre at utdanningen er relevant i fremtiden. Dere oppgir videre at representanter for næringen kontinuerlig vil evaluere læringsutbyttet og uteksaminerte kandidater.

Dere vil opprette et fagråd som skal møtes etter behov, minimum én gang årlig, for å evaluere utdanningen og oppdatere studieplan, læringsutbyttebeskrivelser og læringsaktiviteter. Fagrådet vil bestå av:

- En sentral representant fra Norges Hovslagerforening
- To erfarne og kompetente hovslagere fra to ulike opplæringsbedrifter
- En tidligere fagbrevelev
- En student

I tillegg vil Norsk Hestesenter sitt utdanningsråd fortsette med sin rådgivende rolle og evaluering når studiet er i gang.

Dere oppgir videre at dere vil utvikle et tettere samarbeid med utdanningsinstitusjoner som tilbyr hovslagerutdanning i utlandet, og nevner i denne sammenheng at dere fikk Erasmus+-midler i 2021/2022.

Vurdering

Dere har samarbeidet med ulike aktører i hovslagerbransjen i utviklingen av denne utdanningen. Dere har inngått en samarbeidsavtale med Norges Hovslagerforening, som representerer det aktuelle yrkesfeltet. Vi vurderer at de derfor vil bidra til å sikre at læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Dette er også med på å bidra til at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet.

Dere vil opprette et fagråd for denne utdanningen, og dere planlegger å fortsette det fremtidige samarbeidet med Norges Hovslagerforening. Fagrådet vil kunne gi innspill til behov for eventuelle endringer i utdanningen. Norges Hovslagerforening og representanter for næringen vil bidra til å evaluere utdanningen og sikre at den er relevant og dekker yrkeslivets behov i fremtiden. Dere viser at dere både har samarbeidet om utviklingen av studiet, og at dere har planer om regelmessig og systematisk samarbeid med yrkeslivet i fremtiden.

Samlet sett viser dette at kravet er oppfylt.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse, omfang, og nivå

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning

"Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk."

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt

"Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket."

Fra fagskoleloven § 4a første avsnitt første setning

"Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid."

Bestemmelsene om læringsutbytte stiller krav til hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf. forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammerverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c. Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø. Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første setning. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2. Søkeren må i søknaden oppgi hvilket nivå i NKR utdanningen ligger på. For utdanninger på 90 studiepoeng, eller utdanninger som bygger videre på andre fagskoleutdanninger uavhengig av omfang, skal søkeren oppgi det nivået som stemmer best overens med utdanningens læringsutbytte. Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt, henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanningen må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttebeskrivelsen må være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må også

være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Hvis fagskolen benytter karakterer som vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte. Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet om at læringsutbyttet skal være i samsvar med NKR er oppfylt.
- Kravet om at kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket er oppfylt.
- Kravet om utdanningens omfang er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere oppgir i søknaden at utdanningen har et omfang på 60 studiepoeng, og at den ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

I søknadsskjemaet oppgir dere det overordnede læringsutbyttet for utdanningen. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap (syv kulepunkter med flere underpunkter), ferdigheter (11 kulepunkter) og generell kompetanse (åtte kulepunkter).

Læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen er:

Kunnskaper

Kandidaten

- har teoretisk kunnskap til å støtte det praktiske arbeidet og kan grunngi valg
- har generell kunnskap om:
 - hesteraser, typer og bruk
 - hestens språk, atferd og naturlige behov
 - fôringslære og kosttilskudd for hest
 - vaksiner
 - forebygging, håndtering og behandling av smittsomme sykdommer hos hest
 - konkurransereglement som omhandler skoing i ulike grener

- fiksering og bruk av beroligende medisiner
- forsikringsordninger for hest, og forsikringenes begrensninger
- har detaljert kunnskap om:
 - hestens anatomi, fysiologi, beinstillinger og eksteriør
 - hestens bevegelsesapparat og biomekanikk
 - hovens anatomi, funksjon, utvikling og faktorer som påvirker hoven
 - skader og sykdommer relatert til høver og bevegelsesapparat
 - hvordan beskjæring og skoing påvirker hoven og hesten som helhet
 - arbeidsmetoder, verktøy, materialer og beslag i hovslagerarbeidet
 - effekter og bieffekter ved bruk av ulike typer beslag og materialer
 - vekst, utvikling og korrigering av beinstilling hos føll og unghester
 - helse, miljø og sikkerhet i hovslagerarbeid og omgang med hest
- har kunnskap om diagnostiske verktøy veterinærer anvender, og kan gjenkjenne anatomiske strukturer ved billediagnostikk
- er kjent med lovverk som regulerer bransjen, og har kunnskap om økonomi og regnskap for mindre selskaper
- har kunnskap om kundebehandling, markedsføring og kommunikasjon
- kjenner til system for opplæring i hovslagerfaget og hva det innebærer å være en opplæringsbedrift

Ferdigheter

Kandidaten

- har praktiske ferdigheter som utfyller og samsvarer med de teoretiske kunnskapene
- evner å sko hesten ut fra et helhetlig perspektiv
- utfører hovslagerarbeidet slik at det bidrar til å fremme hestens prestasjoner og forebygge skader og sykdommer
- kan arbeide med hester som har sykdommer og skader knyttet til hoven og bevegelsesapparatet
- kan utarbeide og gjennomføre plan for beskjæring og skoing basert på den enkelte hests behov
- er i stand til å framstille bruks-, syke- eller spesialbeslag, både med tradisjonelle og moderne metoder og materialer
- kan vurdere i hvilke tilfeller ulike typer beslag, materialer, verktøy og metoder er hensiktsmessig å bruke
- kan identifisere halthet
- kan samarbeide med veterinær, lese og nyttiggjøre seg av journal, bilder og diagnostikk fra veterinær

- kan bruke anatomisk terminologi og retningsbeskrivelser
- kan utforme realistiske planer, budsjett og regnskap for hovslagervirksomhet

Generell kompetanse

Kandidaten

- har administrativ, økonomisk og faglig kompetanse til å drive hovslagervirksomhet
- er bevisst hovslagerens, veterinærens og andre profesjoner rolle og ansvarsområder i arbeid med både friske, syke og skadde hester
- kan samarbeide med og bygge relasjoner til eiere, veterinærer, trenere, tilsynsmyndigheter og andre aktører i hestenæringen
- arbeider ut fra lovverk, yrkesetiske prinsipper, retningslinjer og standarder innen hovslagerfaget
- kan reflektere over egen og hovslagerbransjens kompetanse, utvikling og omdømme, og hvilken betydning dette har for hesten og hestenæringen
- kan arbeide selvstendig, vurdere eget arbeid, og har innsikt i egne utviklingsmuligheter
- har kunnskap om hovslagerfaget som tradisjonshåndverk, fagets historie og utvikling i Norge
- kan reflektere over hovslagerens rolle i videreformidling av håndbåren kunnskap

Vurdering

Vår vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med kvalifikasjonene i NKR på nivå 5.1.

Vår vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene gir en tilfredsstillende beskrivelse av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Dere har tilpasset læringsutbyttebeskrivelsene til den konkrete utdanningen dere ønsker å tilby. Kvalifikasjonene er tilstrekkelige for å utøve yrket. Vi vurderer også at utdanningens omfang på 60 studiepoeng er nok til at studentene skal kunne nå læringsutbyttebeskrivelsene i utdanningen.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

Anbefaling

Vi anbefaler at dere flytter følgende læringsutbytter fra **generell kompetanse** til **kunnskap**:

- "(...) har innsikt i egne utviklingsmuligheter"
- "har kunnskap om hovslagerfaget som tradisjonshåndverk, fagets historie og utvikling i Norge"

"kan reflektere over hovslagerens rolle i videreformidling av håndbåren kunnskap"

2.5 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt

"NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge."

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.6 Opptakskrav

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

"Kvalifisering for opptak (1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse. (4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. (5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger."

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger. Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første avsnitt at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene er det fagskolen selv som bestemmer hvilke

opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene den tilbyr. Dette skal vedtas i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, og skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften. Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak. Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes om det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt. Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som "dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell læring". Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter en tilsvarende kompetanse som det generelle opptakskravet til utdanningen. I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunstfaglige skoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt. Fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt. Det spesielle opptakskravet må være "relevant" for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes "krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger", jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende, og fagskolen har ikke anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Dersom en utdanning har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges, jf. fagskoleforskriften § 18. I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanninger der fagskolen har stilt som spesielt opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Formelle opptakskrav er ikke i tråd med regelverket.
- Beskrivelse av realkompetansevurdering er i tråd med regelverket.
- Spesielle opptakskrav er i tråd med regelverket.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

Dere må endre rangeringen slik at søkere ikke får ekstrapoeng for mesterbrev.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere oppgir at opptakskrav til studiet vil være fagbrev i hovslagerfaget pluss ett års yrkeserfaring, eller realkompetanse. Hvert halvår med relevant yrkeserfaring gir ett poeng. I tillegg stiller dere et spesielt opptakskrav i form av opptaksprøve for alle søkere.

Dere begrunner behovet for å ha opptaksprøve som spesielt opptakskrav med at hovslageryrket er et praktisk fag, og at utdanningen forutsetter at søkeren har basisferdigheter. Opptaksprøven består av en praktisk oppgave, der søkeren skal lage et par ringsko med nærmere angitte mål og modifikasjoner. Opptaksprøven blir poengsatt og vurderes av en opptakskomite som oppnevnes av styret og består av tre personer. Poengene fra opptaksprøven legges sammen med fagbrev, relevant yrkeserfaring og mesterbrev for søkere som har dette, og inngår i rangeringen, jf. fagskoleforskriften § 18.

Vurdering

Vår vurdering er at opptakskravene er relevante for innholdet i utdanningen. Vi vurderer at søkere med fagbrev i hovslagerfaget eller realkompetanse vil ha de forkunnskapene som kreves for å gjennomføre utdanningen. Vi vurderer at deres spesielle opptakskrav i form av ett års yrkeserfaring i tillegg til fagbrev er relevant for utdanningen.

Vi vurderer at deres spesielle opptakskrav i form av opptaksprøve er relevant for utdanningen, og at rangeringen av denne er i tråd med regelverket, jf. fagskoleforskriften §§ 14-18.

Bestemmelsene om realkompetansevurdering er i tråd med regelverket.

Regelverket åpner ikke for å gi poeng for mesterbrev, jf. fagskoleforskriften § 15. Dere må derfor endre rangeringen slik at søkere ikke får ekstrapoeng for mesterbrev.

Anbefaling

Dere bør presisere at læretid og yrkespraksis som inngår i grunnlaget for å gå opp til fag- og svenneprøve som praksiskandidat ikke gir poeng, jf. fagskoleforskriften § 15 (3) annet punktum, selv om dere oppgir "fagbrev i hovslagerfaget pluss ett års yrkeserfaring" som opptakskrav.

2.7 Politiattest

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt

"I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning."

Ifølge ordlyden har fagskolen en plikt til å kreve politiattest i visse situasjoner. Ordlydsforståelsen støttes av forarbeidene. I vurderingen av om det skal kreves politiattest ved opptak, er det ikke nødvendig at studenten med sikkerhet vil komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Dersom utdanningen ikke har obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, er det ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak. Dette gjelder også dersom det bare er en mulighet for at studenten velger praksisopplæring eller klinisk undervisning i fremtiden. Fagskolen kan imidlertid kreve politiattest fra disse studentene senere i utdanningsløpet dersom de skal delta i praktisk eller klinisk undervisning hvor de vil kunne komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Politiattest kan bare brukes dersom den bidrar til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første avsnitt nr. 4. Det er i forarbeidene til fagskoleloven lagt til grunn at i utdanninger der en student kan komme i kontakt med utviklingshemmede eller andre sårbare grupper, vil vedkommende også kunne komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven går det fram at man med "praksisstudier" legger Universitets- og høgskolerådets definisjon til grunn: studier som "kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han eller hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fagperson på praksisstedet er veileder".

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er ikke oppfylt.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt

Dere må fjerne kravet om politiattest for opptak til utdanningen.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere opplyser om at studenter ved utdanningen kan komme i kontakt med mindreårige som del av undervisning eller praksisopplæring, og at uteksaminerte kandidater kan ta imot lærlinger.

Vurdering

Vi vurderer at kravet om politiattest ikke er i tråd med regelverket. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Utdanningen har ikke obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, og det er derfor ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak.

2.8 Skikkethetsvurdering

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt

"Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. [...] Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen."

Fra fagskoleforskriften § 26

"En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket."

Det følger av fagskoleforskriften § 27 andre avsnitt at det ved akkreditering av utdanning skal vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen. Formålet med en skikkethetsvurdering er å avdekke om studentene har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket, jf. fagskoleforskriften § 26 første setning. Skikkethetsvurderinger skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26, jf. § 27 første avsnitt første setning. I utdanninger der studentene er i kontakt med barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner, og kan utsette deres liv, fysiske og/eller psykiske helse, rettigheter og sikkerhet for fare skal det dermed foretas skikkethetsvurderinger, jf. § 26, jf. § 27. Sårbare situasjoner kan være hvis studenter har ansvar eller omsorg for et individ, og der det kan oppstå et tillitsforhold. Dette kan for eksempel være dersom studenter skal møte sårbare individer som en del av arbeidsoppgavene i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er dersom studentene er avhengig av hverandre og sårbare i læringssituasjonen eller yrkesutførelsen, blant annet som kollegaer. Dersom studenter kan utgjøre en slik fare, må det foretas skikkethetsvurdering, jf. § 27 første avsnitt første setning. Det er fagskolens ansvar å legge utdanningene til rette for at vurderingen av om en student er skikket for yrket, kan foretas innenfor rammene av utdanningen. Læringsformene må dermed være egnet til å avdekke studentenes skikkethet. Det er kun utdanninger definert i § 27, jf. § 26 som kan underlegges en egen skikkethetsvurdering.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er ikke oppfylt.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt

Dere kan ikke foreta skikkethetsvurderinger av studentene

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere oppgir at hovslagere arbeider i staller, der det ferdes mange barn og unge. I tillegg er det lagt opp til at hovslagere etter endt utdanning skal kunne ta imot lærlinger. Dere planlegger derfor å foreta skikkethetsvurderinger av studentene.

Vurdering

Vi vurderer at vilkårene for å foreta skikkethetsvurderinger ikke er oppfylt for denne utdanningen. Departementet har uttalt, i høringsnotatet til fagskoleforskriften, at det ikke er en vid åpning for å gjøre skikkethetsvurderinger av studenter i fagskoleutdanninger. Det fremgår videre av høringsnotatet at vedtak om at en student er uskikket, etterfulgt av vedtak om bortvisning, er den mest inngripende sanksjonen fagskolen kan foreta overfor en student, og terskelen for at student anses å være uskikket skal derfor være høy. Vi vurderer at studentene i denne utdanningen og/eller i fremtidig yrkesutøvelse kan treffe barn og unge. Etter vår vurdering medfører imidlertid ikke dette at studentene kan utgjøre en fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet for barn og unge eller voksne i sårbare situasjoner.

2.9 Fagmiljø

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

"Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning"

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha. Dette gjelder også krav til rollene som faglig og utdanningsfaglig ansvarlig. De kravene fagskolen selv fastsetter, må oppfylle kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt, jf. kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt». Det betyr at kravene må sikre at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. Kravene må også sikre at det i fagmiljøet finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Fagskolen må stille krav til utdanning for faglig ansvarlig som er relevant for utdanningens innhold og egenart. Videre må fagskolen stille krav til utdanningsfaglig utdanning for utdanningsfaglig ansvarlig. Vi viser for øvrig til utdypingen av disse kravene til fagmiljøet under kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt».

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravene dere stiller til den faglig ansvarlige er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til utdanningsfaglig ansvarlig er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets kompetanse og sammensetning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til innsendt dokumentasjon om kravene dere stiller til fagmiljøet.

Vurdering

Faglig ansvarlig

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til faglig ansvarlig er i tråd med kravene i regelverket. Dere stiller krav om at faglig ansvarlig skal ha relevant utdanning på minimum høyere yrkesfaglig nivå og ha utøvd sitt yrke i minst tre år de siste ti årene. Dere stiller videre krav om at faglig ansvarlig skal ha nær kontakt med næringen og være aktiv i den praktiske delen av yrket, og at hen skal ha overordnet fagkunnskap og overblikk. Dere oppgir at faglig ansvarlig fortrinnsvis bør være utdannet veterinær, men dette stilles ikke som et krav. Vi vurderer at disse kravene oppfyller vilkåret om at fagskolen må stille krav til utdanning for faglig ansvarlig som er relevant for utdanningens innhold og egenart.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til utdanningsfaglig ansvarlig er i tråd med kravene i regelverket. Dere stiller krav om at utdanningsfaglig ansvarlig skal ha minst 30 studiepoeng fra PPU, eller annen pedagogisk utdanning rettet mot undervisning av voksne. Dere stiller også krav om minst to år undervisningserfaring i løpet av de siste ti årene. Vi vurderer at disse kravene oppfyller vilkåret om at utdanningsfaglig ansvarlig skal ha utdanningsfaglig utdanning.

Fagmiljøets kompetanse og sammensetning

Fagmiljøets utdanning

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til fagmiljøets utdanning er i tråd med kravene i regelverket. Dere oppgir at faglærere og faglig ansvarlig skal ha relevant formell utdanning på minimum fagskolenivå. Dette sikrer at det er minst én person i fagmiljøet som har relevant utdanning på minst

fagskolenivå.

Fagmiljøets yrkeserfaring

Vi vurderer at kravene dere har stilt til fagmiljøets yrkeserfaring er i tråd med kravene i regelverket. Dere stiller krav om at faglærere og faglig ansvarlig skal ha utøvd sitt yrke i minimum tre år av de siste ti årene, og at faglig ansvarlig skal ha nær kontakt med næringen og være aktiv i den praktiske delen av yrket. Faglærere skal i tillegg delta årlig på relevante kurs og seminarer og ha kontakt med næringen.

Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

Vi vurderer at kravene dere har stilt til fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse er i tråd med regelverket. Dere stiller krav om at utdanningsfaglig ansvarlig skal ha minimum 30 studiepoeng fra PPU eller annen pedagogisk utdanning rettet mot undervisning av voksne, samt minst to år undervisningserfaring i løpet av de siste ti årene. Dere stiller krav om at faglærere skal ha pedagogisk kompetanse og undervisningserfaring, og at de som et minimum må delta på intern opplæring i pedagogikk.

Kompetanse tilpasset utdanningens innhold og egenart

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til fagmiljøet sikrer at fagmiljøets kompetanse står i forhold til utdanningens innhold og egenart.

Størrelse

Vi vurderer at kravene dere har stilt til fagmiljøets størrelse er i tråd med regelverket. Dere skriver i kravspesifikasjonen til fagmiljøet at dere legger opp til en lærertetthet på et halvt årsverk per fire heltidsekvivalenter av studenter som vil være i utdanning samtidig når utdanningen er i full drift. Vi vurderer at dette er en størrelse som på en tilfredsstillende måte er tilpasset utdanningens innhold og egenart og antall studenter.

Samlet sett vurderer vi at kravet er oppfylt.

Anbefaling

Vi anbefaler at dere i tillegg til å nevne veterinærutdanning også gir eksempler på andre relevante utdanninger for faglig ansvarlig.

I kravene til fagmiljøets utdanning anbefaler vi at dere spesifiserer fagfeltet eller gir eksempler på hva som kan være relevante utdanninger for fagmiljøet.

I kravene til fagmiljøets yrkeserfaring anbefaler vi at dere beskriver hva som er relevant yrkespraksis for fagmiljøet tilknyttet utdanningen.

2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt

"Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Utdanningen skal ha en a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen. b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring."

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktivitetene knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering og liknende. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Fagmiljøets størrelse bør også være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær. Det stilles konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø, krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet. I tillegg til det overordnede kravet, er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe. Utdanningsfaglig ansvarlig: Kravet i § 2-3 andre avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har "utdanningsfaglig utdanning". Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av "utdanningsfaglig kompetanse" i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er ikke tilstrekkelig med bare utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid eller lignende. Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en "generell" pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning.

Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt. Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglig ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen. Faglig ansvarlig: Det stilles krav til at utdanningens faglig ansvarlige skal ha en utdanning som er relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a. Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Dette er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglig ansvarlige. Den faglig ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Den faglig ansvarliges ansettelsesforhold er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den faglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den utdanningsfaglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets kompetanse og sammensetning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til dokumentasjonen hvor dere gir følgende oversikt over fagmiljøet:

Faglig ansvarlig: Fast ansatt i 100 prosent stilling. Veterinær uteksaminert i 2004, ansatt veterinær ved Norsk Hestesenter siden 2021. Vedkommende har tidligere jobbet i flere år som veterinær for hest, og i ni år som seniorrådgiver ved NMBU som ansvarlig for organisering og tilrettelegging av etter- og videreutdanning for veterinærer og dyrepleiere.

Utdanningsfaglig ansvarlig: Fast ansatt i 60 prosent stilling. Vedkommende har fagbrev i hovslagerfaget, har gått fire år ved landbruksskole og har 30 studiepoeng PPU. Hovslager i egen virksomhet siden 2002, instruktør og praksisveileder for lærlinger i hovslagerfaget ved Norsk Hestesenter siden 2017, og faglærer for fag innen hovpleie på ridelærerutdanningene ved

Norsk Hestesenter siden 2017. Fagbrev i hovslagerfaget, fire år ved landbruksskole, og 30 studiepoeng PPU.

Fagmiljøets kompetanse:

Dere planlegger å ansette 7 faglærere med følgende utdanning og yrkeserfaring:

- Master i husdyrvitenskap, genetikk og statistikk, NMBU, og PPU (60 studiepoeng). Vedkommende har jobbet som fagrådgiver avl i to år, og som lærer i hestefag i ti år.
- Veterinærutdanning og PPU (60 studiepoeng). Vedkommende har jobbet som ridelærer i åtte år, lærer i veterinærlære i fem år og som veterinær for hest i tolv år.
- Hovslagerutdanning, Worshipful Company of Farriers i England. Vedkommende har vært sensor ved Worshipful Farriery Association siden 2018.
- Fagbrev i hovslagerfaget og mesterbrev som hovslager. Vedkommende har jobbet som hovslager i fjorten år, som sekretær for Norges Hovslagerforening i åtte år, vært medlem i eksamensnemnda for hovslagerfaget i tre år og vært på landslaget for hovslagere i ett år.
- Siviløkonom, PPU. Vedkommende har jobbet som økonomi- og administrasjonssjef i to år og som lærer i avdeling for ledelse, økonomi og markedsføring ved en fagskole i fjorten år.
- Bachelorgrad i PR, kommunikasjon og media, eller tilsvarende. Pedagogisk kompetanse eller interesse. Kommunikasjonsansvarlig ved Norsk Hestesenter (denne stillingen er ikke besatt på søknadstidspunktet).
- Hovslager på fagskolenivå. Minimum fem år yrkespraksis som hovslager, pedagogisk kompetanse, erfaring fra opplæringsbedrift (denne stillingen er ikke besatt på søknadstidspunktet).

Vurdering

Fagmiljøets kompetanse

Vår vurdering er at kompetansen hos fagmiljøet er relevant for utdanningen, og at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. Dere har i tillegg sikret utdanningsfaglig kompetanse hos flere ansatte, og flere ansatte har også utdanning på minst fagskolenivå.

Faglig ansvarlig og utdanningsfaglig ansvarlig

Vi vurderer at personen som er tiltenkt rollen som faglig ansvarlig har de nødvendige kvalifikasjonene til utdanningen og tilleggskravene dere stiller til andre kvalifikasjoner. Dere skriver at vedkommende har en stillingsprosent på 100 ved fagskolen. Vedkommende oppfyller dermed kravet om at faglig ansvarlig må være ansatt i minst 50 prosent stilling. Vedkommende som er tiltenkt rollen som utdanningsfaglig ansvarlig, har utdanningsfaglig utdanning (PPU) og har de nødvendige kvalifikasjonene for å oppfylle tilleggskravene dere stiller.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10 Sensorer og praksisveiledere

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-4

"Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis."

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.10.2 Sensorenes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-5

"Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen."

Sensorene skal ha en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt. Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste setning. Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkelttemne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere

om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene. Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensoroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere skriver at sensorene skal ha oppdatert fagkunnskap og kompetanse fra yrkesfeltet tilpasset oppdraget som skal utføres. Dere stiller krav til at sensorene skal ha hovslagerutdanning på minimum fagskolenivå, at de skal ha minimum fem års yrkespraksis i løpet av de siste ti årene, og at de skal ha erfaring som sensor i hovslagerfaget.

Dere stiller krav om ekstern sensor for at studentenes kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvd og vurdert upartisk og på en faglig betryggende måte.

Dere skriver at det vil være nødvendig å innhente sensorer fra utlandet for de første gjennomføringene av studiet. Dere vil bruke sensorer som har det dere oppgir å være den høyeste internasjonalt anerkjente hovslagerutdanningen fra England, Fellowship Worshipful Company of Farriers, og som har mange års erfaring som sensorer ved hovslagerutdanninger i andre land.

Dere skriver at dere tilbyr obligatoriske kurs eller veiledningsmateriell til de som skal være sensorer.

Vurdering

Vi vurderer at kravene dere stiller til sensorene sikrer at sensorene kan vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Dere tilbyr obligatoriske kurs eller veiledningsmateriell til de som skal være sensorer. Vi forutsetter at dere har krav og prosedyrer som *sikrer* at sensor har vurderingskompetanse i tillegg til formell faglig kompetanse, selv om dere benytter ordet å «tilby» kurs eller veiledningsmateriell.

Dere stiller krav til at sensorene skal ha hovslagerutdanning på minimum fagskolenivå. Ettersom det på det nåværende tidspunkt ikke finnes hovslagerutdanning på fagskolenivå eller høyere i Norge, vil dere hente sensorer fra utlandet, herunder sensorer med utdanningen Fellowship Worshipful Company of Farriers, som er på nivå 6 i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket, for å oppfylle dette kravet. Vi vurderer at dette bidrar til at vurderingen sikrer det faglige nivået ved utdanningen.

Vedlegg: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven med forskrifter.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kravene i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere, og har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

Ingrid Marie Aarre

Aarre er faglært blomsterdekoratør og har en høyere fagskolegrad i botanisk design og ledelse fra Norges grønne fagskole - VEA (2021). Som fagskolestudent var hun studentrepresentant og ble valgt som leder i studentforum begge årene. Hun var også studentrepresentant i fagskolestyret i samme periode. Som del av styrevervet og som studentforumleder har hun jobbet tett med kvalitetsarbeidet ved fagskolen. Hun har også lest mange studieplaner i forbindelse med fagskolens arbeid med akkreditering på egen fullmakt. Hun har også vært sekretær for fagutvalg for kunsthistorie ved UiO. Fra 2021 er Aarre hovedstyremedlem i Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF). Aarres ivaretar kravet om studentrepresentasjon i komiteen. Hun har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Olga Gjerald

Gjerald er førsteamanuensis i serviceledelse ved Norsk hotellhøgskole, UiS. Hun avla sin ph.d. ved UiS i 2010 med avhandlingen «Basic assumptions of service employees: Influence on employee job outcomes». Gjerald har mastergrad i reiseliv fra Høgskolen i Finnmark, samt årsstudium i markedsføring fra Høgskolen i Harstad, i tillegg til en høyere utdanning innen pedagogikk og språkvitenskap fra Murmansk. Før Gjerald gikk over til academia, arbeidet hun i reise og hotellbransjen i en årrekke, som vert, guide, tolk, prosjektkoordinator og salgs- og markedsansvarlig. Olga har bred erfaring med prosjektledelse gjennom deltakelse i ulike forskningsprosjekter samt sin rolle som studieprogramleder ved NHS. Gjerald har tidligere vært involvert i vurdering av diverse fagskoletilbud fra flere ulike fagskoler, for NOKUT.

Thomas Digervold

Digervold har mastergrad i arbeid og organisasjonspsykologi fra UiB og bachelorgrad i sosialantropologi. Han er utdannet øl-sommelier og er en av landets første sider pommelierer. Han har jobbet i mat-, drikke- og arrangørbransjen de siste 20 årene og drevet eget firma med fokus på øl, sider og norske råvarer siden 2017. Thomas har blant annet laget tv-program for Matkanalen, skrevet for Ren Mat og Kabaret, vært dommer i sider VM, Det norske måltid, Norges beste sider og eplemost, Siderfestivalen i Hardanger, NM i ost med mer. Han var med å starte Hardanger Internasjonale Siderfestival og gir i 2023 ut den første guiden til norsk sider på Samlaget. Han har erfaring fra restaurant og bardrift, smakskombinasjoner, tilbereding av øl og cocktails. De siste årene har han hatt fokus på sider, og han kjenner dermed de fleste sider av bransjen.

Randi Frellumstad

Lektor og fagleder Frellumstad er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI, cand. philol. fra UiO og har praktisk-pedagogisk utdanning fra Høyskolen i Buskerud. Hun har jobbet som økonomisjef i Tjøme kommune fra 1988 og på Sogn videregående skole fra 1991 til 1994. Hun har jobbet 13 år som lektor på Norges Toppidrettsgymnas på Geilo, der det gis et tilrettelagt tilbud om videregående opplæring kombinert med toppidrettssatsing. Frellumstad har siden 2021 jobbet som lektor og fagleder ved fagskolen i Viken, studiested Geilo, og har ansvar for reiselivsfagene. Emnene det undervises i finnes i liten grad på tilsvarende nivå noe annet sted, og det har blitt utviklet nye fagtilbud i perioden. Det arbeides dermed kontinuerlig så vel med revisjon av eksisterende studieplaner, som med utvikling av nye.

I tillegg har NOKUT innhentet en uttalelse fra en sakkyndig fagperson:

Airina Kallmyr-Mack

Kallmyr-Mack ble utdannet veterinær ved NMBU Veterinærhøgskolen i 2015. Etter et halvår i kombipraksis gjennomførte hun et internship (opplæringsstilling for nyutdannede med ett års varighet) ved en hesteklinikk i Wales i 2016. Deretter gjennomførte hun et internship hos Bjerke Dyrehospital i 2017–2018. Etter et lite vikaropphold ved en stor hesteklinikk i Sverige sommeren 2018 har hun jobbet fast som klinikkveterinær hos Bjerke Dyrehospital. Hun har siden fullført utdanning tatt videreutdanning gjennom universitetet i Liverpool på 60 studiepoeng med tittelen Certificate in Advanced Veterinary Practice (CertAVP) som hun fullførte i 2020, i tillegg til en rekke etterutdanningskurs. Høsten 2022 begynte hun på spesialistutdanningen i hestesykdommer ved Den Norske Veterinærforening, et løp som går over minimum 4 år. I tillegg har hun hatt ledervervet i Hestepraktiserende Veterinærers Forening siden 2021, og har i den forbindelse blant annet vært med i programkomitéen for deres fagkurs.

Sverre Smevik

Hovslager Sverre Smevik ble utdannet berider i 1997 i Warendorf i Tyskland ved Deutsche Reiterliche Vereinigung. Han opprettet sitt eget firma i 2000, og har siden da jobbet som hovslager og rideinstruktør. Han har vært ansatt som rideinstruktør ved Melhus VGS og ved NTG (Asker). Han drev eget ridesenter fra 2010 til 2018. Smevik tok fagbrev i hovslagerfaget i 2017, og flyttet til Danmark i 2018 for å jobbe som hovslager ved avls- og salgsstallen Helgstrand Dressage. I denne perioden deltok han også på et kurs i regi av Henrik Berger (FWCF), om temaer fra AWCF-utdanningen. Han har siden 2019 jobbet som hovslager i Trondheim.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://nokut.no)